

"מפרי הארץ"

"פרישת לך לך"

"וַיְהִי הַשָּׁמַיִם פָּאָה וְעֵלְמָה הָיָה וְהָנָה תְּנֹר עֵשֶׁן וְלִפִּיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה"

כתר יונתן : ויהי השמש שוקעת וחשכה היתה והנה ראה אברם גיהנום מעלה עשן וגחלים של אש ומבער זיקוקין של אש לדון בו רשעים והנה עבר בין חלקים (בתרים) האלה.

בראשית רבה : אמיתתא הות, והנה תנור עשן ולפיד, שמעון בר אבא בשם ר' יוחנן אמר ארבעה דברים הראה לו, גיהנם, ומלכות, ומתן תורה, ובית המקדש, א"ל כל זמן שבניך עסוקים בשתים, הם ניצולים משתים, פירשו משתים הם נידונין בשתים, א"ל במה אתה רוצה שירדו בניך, בגיהנם, או במלכות ר' חנינא בר פפא אמר אברהם ברר לו את המלכות, רבי יודן ור' אידי ור' חמא בר חנינא אמרו אברהם ברר גיהנם והקב"ה ברר לו את המלכות, הה"ד (דברים לב) אם לא כי צורם מכרם זה אברהם, וה' הסגירם, מלמד שהסכים הקדוש ברוך הוא לדבריו, ר' הונא בשם ר' אחא אמר כך היה אבינו אברהם יושב ותמה כל אותו היום אמר במה אברר, בגיהנם או במלכות א"ל הקדוש ברוך הוא אברהם קטע הדין מוניטא מן כדו, ביום ההוא כרת ה' את אברם ברית לאמר מהו לאמר, באנו למחלוקת רבי חנינא בר פפא ור' יודן ור' אידי ור' חמא בר חנינא, רבי חנינא בר פפא אמר אברהם ברר לו את המלכות, הה"ד (תהלים 10) הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים, ר' יהושע בן לוי אמר אף קריעת ים סוף הראה לו, דכתיב אשר עבר בין הגזרים האלה המד"א (תהלים קל"ו) לגוזר ים סוף לגזרים.

משך חכמה : ויהי השמש באה. הנה דע כי עד אברהם לא נקרא "שמש", רק "המאור הגדול" (בראשית א, טז). רק משבא אברהם בארץ ארם בחרן, ולימד כי השמש מוכרח מהיוצר, שתמיד עולה במזרח ושוקע במערב, והוא רק "שמש" - לשמש פני קונו, קראהו בלשון ארמי "שמש", מלשון "ישמשוני" דניאל. והוא מצוי בתרגום, ובמשנה "שמש", ואינו בלשון עברית, רק שירות - משרת, לכן קרא להחמה "שמש", ופשוט:

הנה תנור עשן ולפיד אש וכו'. בגיהנם או במלכות - בירר לו את המלכות, הדא הוא דכתיב, "אם לא כי צורם מכרם" - זה אברהם וכו' מדרש רבה. ולפי זה, אתי שפיר מה דאמרו פרק עושין פסין דהבא על הנכרית וכו' לא מבשקר ליה אברהם ונופל לגיהנום. משום דדרשו "גלתה יהודה", וכי כל האומות אינן גולין?! אלא דלא אכלין מדלהון ולא נסבין מן דהון, גלותן גלות. לזה, כיון שהוא בא על הנכרית, אם כן, אינו חושש להתבוללות בעמים, ואין גלותו גלות. לכן הוא בא לגיהנום, שאינו בבריתו של אברהם אבינו. וזה "צור ילדך" (דברים לב, יח) - הוא אברהם, "תשי" - שנשאו נכריות, ולכך אינו מצילו, ודו"ק.

דְּהֵיִינוּ: שאברהם אבינו לא מציל מין הגהינום אחד שלא שומר על עצמו ובא על גויה משום שהוא לא גולה וממילא אם אין לו גלות יש לו את האפשרות השניה גהינום.

ויש לעיין: שהרי כל פעולה שמפקיעה את הגלות היא גורמת שאברהם לא יוציא מהגהינום ?

אלא: שהמשך חוכמה מעמיד שצריך כאן עקירה של הברית והיא זאת שמפקיעה את היהודי מי הגלות לגהינום.

פירוש הרא"ש (על התורה) : על ברית בין הבתרים כתיב והנה תנור עשן ולפיד אש מכאן מוכיח במדרש שהראה השם לאברהם שעבוד מלכות וגם הראה לו גיהנם פתוחה תנור עשן זה גיהנם אש לא נפח לפיד אש זו השעבוד שהאומות מבעירין חמתם חדשים לבקרים אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם בחר לך א' משני דרכים הללו שיגזרו על בניך אמר לפניו רב"שע חלילה לזרעי שיהיה שקוע בגיהנם טוב להם שעבוד אולי תחנן לקול שועתם למען כבוד שמך המחולל בגוים בעודם שרויים ביניהם וזה שאמר הכתוב ע"י משה איכה ירדוף א' אלף ושנים יניסו רבבה אם לא כי צורם מכרם וה' הסגירם פי' צורם זה אברהם שנקרא צור כדכתיב הביטו אל צור חוצבתם ואחרי כן כתיב הביטו אל אברהם אביכם כלו' אברהם מכרם כשבחר השעבוד לבניו וה' הסגירם לשון אל תסגיר עבד אל אדוניו מסרם בידי אדונים קשים עד כי ברחמיו יגאלנו בקרוב אמן.

ועוד מצאתי סייג למדרש הזה במסכת עירובין על מה שאמר אברהם מוציא פושעי ישראל מגיהנם מלאת י"ב חדש לבד מן הבא על הגויה דלא מבשקר ליה פירוש אינו מכירו דמשכא ליה עורלתיה ויש לתמוה מאי שנא אברהם יותר משאר אבות והלא מצינו על אותה דרשא כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירו פ' ר' עקיבא כי עתיד יצחק לעזור ולגאול את ישראל אלא למאי שפירשנו ניחא שיש טענה מספקת בפי אברהם לפני השם שיאמר תנאי ואמנה היו דברינו שלא ישתקעו בני בגיהנם וטענתו טענת בריא.

ואפשר להתעורר מזה שליהודי קשה בשמירת הכשרות וכדומה ידע נאמנה שזו הזכות שעל ידה אברהם אבינו יוציא אותו מהגהינום

סג "מפרי הארץ"

הלכה

אורז זויים

א' מתי יאמרו מי שברך למתענים בה"ב כשיש חתן?

תשובה: יאמרו במנחה אבל בשטיבלאך וכדומה בכל עניין יאמרו בשחרית (סימן תצ"ב)

ב' אמר קדיש תתקבל במוצאי שבת מיד לאחר התפילה האם צריך לומר תתקבל אחר ובא לציון?

תשובה: יאמר קדיש רגיל {עיין אשי ישראל פרק כב' הערה יב'}

זויין בשיכט

א' בחורים ששכרו דירה לשבת ובערב שבת חבר נוסף רצה להצטרף (ולא סיכמו איתו כמה לשלם עבור השכירות והוא טען שהם כבר משלמים והוא לא צריך לשלם?)

תשובה: צריך לשלם. {עיין ברמ"א סימן רמ'}

ב' שכר דירת נופש לשבת וכשהגיע ראה שהדירה ישנה מאוד והכל מאובק וכו' ולכן חיפש לעצמו דירה אחרת, והמוכר טוען שרק אמר שהדירה רק מרווחת ומוארת וזה נכון?

תשובה: אם לא רגילים לגור בדירה כזאת בשבת נפש הרי זה מקח טעות (סימן רכח')

אבן העזר

א' האם במחלקת קורונה בבית החולים יש איסור יחוד לאיש עם אישה בחדר אחד?

תשובה: מעיקר הדין אין זה יחוד כיון שיש צוות שמסתובב בכל עת והכל לפי העניין. (סימן כב')

ב' פועל חילוני שבא לתקן מזגן בבית האם יש איסור יחוד כאשר הפועל פרוץ ובעלה בעיר?

תשובה: מותר, מפני שבעלה בעיר. {עיין סימן כב'}

יורה דעה

א' מחבת פרווה שטיגנו בה שניצל, איך אפשר להכשירה כדי להחזירה לשימוש פרווה?

תשובה: מספיק בהגעלה. (קכא')

ב' פירות חו"ל שנכנסו לא"י כבשביעית מה דינם לגבי שקילה ומדידה?

תשובה: כתוב ברמב"ם שפירות חו"ל שנכנסו לארץ צריך לנהוג בהם איסור שקילה ומדידה ומכל מקום במכירות שכונתיות שמוכרים רק תוצרת חו"ל אין חשש (חזו"א שביעית סימן ו')

"דרך עבוד ה'"

שפת אמת: אל הארץ אשר אראך, ולמה לא הראהו מיד?

הענין: כי יותר נייחא להשי"ת מהרצון והתשוקה שיש לכל איש ישראל להתקרב אליו ולהשיג דברי תורתו מאחר ידיעתו כי הרי זה הרצון מזכה להתקרב ולהשיג. ומוכח שזה יותר חשוב לפניו ב"ה. וסדר איש ישראל "על ידי שמשתוקק" להשיג ולשמוע בקולו ית' זוכה לשמוע. ואח"כ צריך להכניס ההשגה בעומק הלב שתביאהו לתת לב יותר בעומק להיות תשוקתו יותר לשמוע ויזכה לשמוע יותר. וכן תמיד. ואין נייחא, כי אדם לעמל יולד ומנוחה לצדיק בעוה"ב. ובעוה"ז רק היגיעה ממדריגה למדריגה.

יסוד גדול רש"י: "אדם אומר לבנו תהא כאברהם"

תחילה שאל מי בעל הבירה {כלומר מי נותן לי חיים} = "הציץ אליו בעל הבירה" (כלומר הקב"ה הראה לו), ממלא נעשה "עברי" {היינו מעבר לכל העולם} "נטע אש"ל" {בונה בית של הכנסת אורחים} ועל ידי ההכנסת אורחים "עשה נפשות".

Beit.horaah.613@gmail.com beisyosefsholem@gmail.com

ניתן להורדה באתר דרשו